

Miloš Havelka jubilující

Jsem vždy udiven, jak ti mladí lidé překvapí nás, své poněkud starší kolegy, nepravděpodobně vyhlížejícím údajem o svém věku. Vzpíráme se uvěřit tomu, že se ten přece tak mladý kolega opravdu přiblížil *ante portas* důstojného údobí života. Musíme se s tím ovšem smířit stejně, jako se s touto skutečností musí vyrovnat oslavenec, jemuž věnuji tento malý příspěvek. Sedmdesátiny Miloše Havelky si ovšem zasluhují něco mnohem významnějšího než jen těchto pár nesouvislých řádků. A já nepochybuji, že se jubilantovi skutečného ocenění za přínos historické sociologii, k níž se hrdě hlásí jako ke své nejvlastnější specializaci, opravdu dostane. Ostatně jsem si jist, že příslušné tvůrčí dílny již na tom pilně pracují.

Já proto jen skromně připomínám, že se profesor Miloš Havelka – ostatní přehršle titulů vynechávám – narodil 29. 7. 1944 v Brně, že domovem mu až do maturity byl od Brna nepříliš vzdálený Vyškov a že na univerzitní studium se vrátil opět do Brna. Přeskočím různé životní peripetie, z nichž dnes jsou některé pochopitelné pouze těm, kteří je zažívali jako jejich současníci, abych jen zmínil, že jubilant se habilitoval a profesuru získal, snad symbolicky, opět na své *alma mater*, tedy na Masarykově univerzitě v Brně. Uvádím-li už tyto skutečnosti, tak jen rychle dodávám, že jubilant ještě dříve, než zakotvil v přístavu Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy, působil drahá léta jako vědecký pracovník Akademie věd ČR v Praze, mimo jiné jako šéfredaktor časopisu, jemuž jsou určeny tyto řádky, a že rovněž působil jako hostující profesor v Německu. Všechny tyto skutečnosti, jakož i mnohé další, včetně osobního, rodinného života jubilanta, jakkoli snad důležité nebo zajímavé, jakkoli nesporně spojené s jubilantovým úctyhodným dílem, jež doprovázel a stále doprovází neméně úctyhodný soupis akademické organizační činnosti (členství ve vědeckých radách, granty, veřejná vystupování atd.), nemohou o něm vypovědět vše. Ani já se o to pomyslné „vše“ nepokouším. Pokusím se jen vyjádřit, právě u příležitosti jubilantových sedmdesátin, čím pro mne osobně Miloš Havelka byl a čím zůstává: přesně uvažujícím intelektuálem, opřeným o novokantovskou filosofickou tradici, a proto přesvědčeným weberianem a popperovcem, snad také trochu foucaultovcem, a to v otázkách, jež jsme si společně kladli již v nehloupějších údobích normali-

© Archiv Michala Kotíka

prof. Miloš Havelka, CSc.

zace i po jejím konci a v jejichž kladení pokračujeme i dnes. Jsou to otázky, jež se týkají toho, čemu se nadneseně říká společenskovědní poznání takzvaně velkých, ale i těch velmi malých, velmi konkrétních problémů, jsou to otázky, jež se týkají možností individua i pospolitosti v chodu dějin a pokusů o jejich uchopení v podobě (ne)smyslu Historie, jsou to otázky, jež se týkají rovněž budoucnosti. Za těch čtyřicet pět let, co si ty otázky klademe, nás to nepřestalo bavit. Miloši Havelkovi za to patří můj dík spojený s přáním, aby ještě dlouhá léta zůstával oním nepřehlédnutelným *spiritus agens* historické sociologie a mnoha dalšího, jakým až doposud vždy byl.

Petr Horák